

เกร็ดความรู้การเกษตร

ฉบับที่ 1 เอกสาร AG-ALL-2553-001 เดือน กันยายน ที่มา ไร่คุณทองสุข ออกเอกสาร จักรกฤษณ์ SKM

มันสำปะหลังคอนโตฯ ผลผลิตมากกว่า 10 ตัน/ไร่ โดยไม่ใช้ปุ๋ยเคมี

คุณทองสุขกับคู่ชีวิต ไร่ผลงานมันสำปะหลังที่ปลูกอายุ 4 เดือน

ปีนี้นับได้ว่าเป็นปีทองของมันสำปะหลัง สถานการณ์การผลิตมันสำปะหลังในการเพาะปลูก ปี 2552/2553 นับรวมพื้นที่โดยประมาณได้ 7.2 ล้านไร่ ผลผลิตรวม 26.41 ล้านตัน ซึ่งนับได้ว่าประเทศไทยสามารถผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากประเทศไนจีเรีย และบราซิล

แต่เมื่อเฉลี่ยค่าผลผลิตต่อจำนวนไร่ที่มีอยู่นี้เท่ากับว่าเกษตรกรมีผลผลิตต่อไร่เพียง 3 ตันเศษเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่ตัวเลขที่หนีห่างคู่แข่งในเอเชียอย่างอินโดนีเซียและเวียดนามที่สามารถปลูกมันสำปะหลังได้ดีไม่แพ้ไทยเลย

คุณทองสุข ศรีชะโคตร เกษตรกรวัย 55 ปี จากจังหวัดชัยภูมิ เป็นผู้ปลูกมันสำปะหลังรายหนึ่งที่ยอมรับว่า ตั้งแต่ปลูกมันสำปะหลังมาตลอดหลายสิบปี ตนและเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงยังไม่เคยปลูกมันสำปะหลังได้ผลผลิตมากกว่า 4 ตัน ต่อไร่ เลย "ผมปลูกมันมาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ เรียกได้ว่าผมปลูกมันมาตั้งแต่เกิดเลย ก็ใส่ปุ๋ยเคมีตามไร่คนอื่นเขาใส่อะไรเราก็ใส่ตามเขา ต้นทุนมันก็สูงยิ่งพอปุ๋ยแพงผมกับชาวบ้านก็ไม่ใส่เลย ปรากฏว่าผลผลิตมันก็พอกันเลยปลูกแบบปล่อยไปอย่างนั้น หัวมันขึ้นได้แค่นั้นก็แค่นั้น" คุณทองสุข เล่าให้เราฟัง

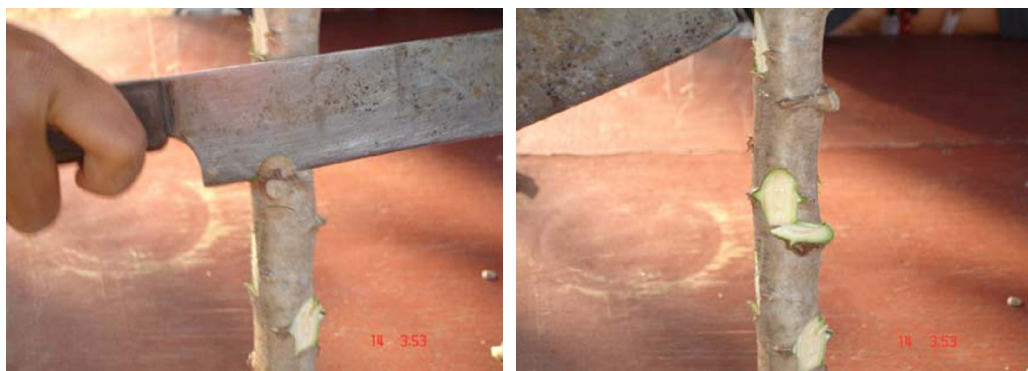
จนเมื่อปี 2550 คุณทองสุข ได้พบกับเทคนิคการเพิ่มผลผลิตใหม่ หลังจากเข้าร่วมกลุ่มกับเพื่อนเกษตรกรเข้าเรียนรู้กับ ส.ป.ก.จังหวัดชัยภูมิ ตามโครงการเพิ่มศักยภาพมันสำปะหลังในเขตปฏิรูปที่ดิน ทำให้คุณทองสุขได้รู้ว่าสามารถเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังของตนเองได้โดย **"วิธีการลับตา"** หรือที่เรียกว่า **"การปลูกมันแบบคอนโตฯ"** และได้เรียนรู้ในเรื่องของการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพใช้เอง ทำให้ไม่ต้องซื้อปุ๋ยซื้อสารเคมีกำจัดแมลง ประหยัดต้นทุนค่าปุ๋ย ค่าสารเคมี และค่าแรงงานอีกด้วย และที่สำคัญผลผลิตที่เคยปลูกได้ไร่ละ 2 – 3 ตัน เมื่อทำวิธีนี้แล้วได้ผลผลิต

เพิ่มมากขึ้นหลายเท่า **จนได้ไร่ละ 10 ตันขึ้นไป** ในขณะที่ต้นทุนลดลง ทำให้มีกำไรและไม่กลัวว่าราคามันจะเท่าไร ราคา กิโลกรัมละ 1 บาท ก็ยังมีกำไร ขณะที่ไร่อื่นๆ ขาดทุน ยิ่งถ้าราคาดีแบบปีนี้ก็หมายความว่าได้กำไรเต็มๆ กิโลกรัมละ 2 – 3 บาทเลยทีเดียว

วิธีการปลูกมันสำปะหลังคอนโดฯ

วิธีการปลูกมันสำปะหลังคอนโดฯ มีด้วยกันหลายวิธีแต่ที่นิยมทำกันแบ่งได้ 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 การปลูกให้ดอกหัวแบบคอนโดฯ ใช้ท่อนพันธุ์ส่วนที่เป็นลำต้นตัดแบบโคตรงที่มีอายุประมาณ 8- 12 เดือน แต่ที่อายุ 12 เดือนดีที่สุด ตัดให้มีขนาดยาวประมาณ 40 – 50 เซนติเมตร แล้วเฉือนเอาตาข้างท่อนพันธุ์จากด้านล่างออก 5 - 7 ตา เพื่อหวังให้ได้หัวที่เกิดจากฐาน รอบโคน 9 หัว และข้างลำต้นที่เฉือนเอาตาออกอีก 7 หัว เรียงเป็นชั้นคล้ายตีกอนโดมิเนียม

แบบที่ 2 การปลูกให้ดอกหัวแบบคอนโดฯ สามเหลี่ยม ใช้ท่อนพันธุ์ส่วนที่เป็นลำต้นที่มีกิ่งเป็นง่ามติดอยู่ด้วยปลูก กิ่งมีความยาวประมาณ 50 เซนติเมตร โดยเฉือนเอาตาข้างท่อนพันธุ์จากด้านล่างออก 7 ตา และเฉือนเอาตาข้างส่วนที่เป็นกิ่งออก กิ่งละ 2 ตา เพื่อหวังให้ได้หัวที่เกิดจากตาข้างกิ่งเพิ่มขึ้นอีก 6 หัว เรียงเป็นชั้นคล้ายคอนโดมิเนียม สามเหลี่ยม

แบบที่ 3 การปลูกให้ออกหัวแบบคอนโดฯ พวงร้อย ใช้ท่อนพันธุ์คล้ายกับการปลูกแบบคอนโดฯ สามเหลี่ยม แต่ เป็นลำต้นที่มีกิ่งสามง่ามที่สอง ติดอยู่ด้วยปลูก โดยมีความเชื่อว่าส่วนที่เป็นกิ่งสามง่ามที่สองอยู่ใกล้ยอด เป็นกิ่งที่อ่อนกว่ากิ่งสามง่ามแรกของลำต้นจะเจริญเติบโตได้เร็ว และให้ผลผลิตดีกว่า การปลูกทั้งสามแบบใช้ท่อนปลูก ยาว 40 - 50 เซนติเมตร ปลูกปักตรง โดยให้ส่วนที่เงื่อนตาออกทั้งส่วนที่อยู่ด้านข้างลำต้นและกิ่งอยู่ใต้ดินของท่อน ปลูกมันสำปะหลังจะเกิดขึ้นที่เพอริไซเคิล อยู่บริเวณรอยแผลระหว่างเปลือกกับเนื้อไม้ของท่อนปลูก นอกจากนี้ รากฝอยยังเกิดที่ตาของท่อนปลูกอีกด้วย รากฝอยที่เกิดจากรอยแผลที่โคนของท่อนปลูกมีมากกว่า 50 ราก ส่วน รากฝอยที่เกิดจากรอยแผลที่ตามีน้อยมากเมื่อเปรียบกับรอยแผลที่โคนของท่อนปลูก

ขั้นตอนการปลูกก็มีรายละเอียดที่น่าสนใจ โดยพันธุ์ที่คุ้นเคยของสุโขทัยคือพันธุ์เกษตรศาสตร์ โดยการปลูกเริ่มจากการไถเตรียมดินแบบทั่วไป แล้วทำการยกร่องเป็นแนวยาวโดยไถเป็นร่องลึกประมาณ 1 ฟุต หรือ 30 เซนติเมตร จากนั้นก็วัดระยะต้น 1 x 1 เมตร ปักไม้เป็นเครื่องหมายไว้ นำปุ๋ยหมักที่ทำเตรียมไว้ใส่ลงไป ในร่องตามจุดที่วัดไว้ อัตรา 0.8 - 1 กิโลกรัมต่อหลุม แล้วทำการกลบดิน จากนั้นก็สามารถนำท่อนพันธุ์ที่ทำการสับตาไว้มาปลูกได้เลยทันที จากนั้นใช้แรงงานคนปัก ท่อนพันธุ์ลงบริเวณที่เราปักไม้และใส่ปุ๋ยไว้ โดยการปักต้องปักให้ตั้งตรงโดยไม่ต้องเอียง เพราะถ้าปักเอียงเหมือนเกษตรกรรายอื่นจะทำให้หัวมันออกไม่รอบกิ่งพันธุ์ ในส่วนของการใส่ปุ๋ยเคมีจะไม่มี การใส่อีกแล้วเพราะใส่ปุ๋ยหมักรองก้นหลุมครั้งเดียวก็เพียงพอแล้ว วัชพืชก็ไม่ต้องกำจัดเพราะการที่เราใช้ท่อนพันธุ์ที่มีขนาดยาวทำให้เวลาปลูกสูงและวัชพืชโตไม่ทันมันที่เราปลูกถ้ามีเพลี้ยแป้งหรือแมลงชนิดอื่นๆระบาดก็ทำการฉีดพ่นด้วยน้ำส้มควันไม้ หรือน้ำหมักชีวภาพ

มันสำปะหลังอายุ 4 เดือนเริ่มลงหัวในตาที่สับ

วัชพืชไม่สามารถโตทันท่อนมันยาว

สูตรการทำปุ๋ยหมักสูตรคุณทองสุข

1. ชีว	200	กิโลกรัม
2. ฟางแห้ง	1,000	กิโลกรัม
3. กากน้ำตาล	10	กิโลกรัม
4. รำ	2	กิโลกรัม
5. ยูเรีย	2	กิโลกรัม
6. เชื้อ พ.ด.1	1	ซอง
7. น้ำสะอาด	50	ลิตร

วิธีการ

1. นำกากน้ำตาล รำ เชื้อพ.ด.1 และน้ำสะอาดใส่รวมกันในถังน้ำ 100 ลิตร แล้วผสมกวนกันจนเข้ากันดีหมักทิ้งไว้ 1 คืน

2. นำฟางมาวางซ้อนกันเป็นชั้นๆ ละประมาณ 30 เซนติเมตร โดยแต่ละชั้นโรยด้วยชีวบ้าง บ้าง แล้วเอาปุ๋ยยูเรียโรยอีกชั้นหนึ่ง ตักน้ำหมักที่เตรียมไว้มารดลงบนกอง ทำไปเรื่อยๆ จนได้ขนาดกองสูง 11/2 เมตร กว้าง 2 เมตร ยาว 3 เมตร โดยประมาณ

3. หาววัสดุมาคลุมกองปุ๋ยไว้เช่น กระสอบปุ๋ย ทางมะพร้าว หรือผ้าพลาสติก ระหว่างกระบวนการหมักจะเกิดความร้อน ควรกลับกองปุ๋ยหมักทุกๆ 10 วัน และสังเกตดูเสมอว่าความชื้นในกองเพียงพอโดยใช้มือจับดู ถ้ายังชื้นเมื่อบีบแล้วจะรู้สึกว่ายังชื้นวัสดุยังจับตัวกัน แต่ถ้าความชื้นไม่พอควรรดน้ำลงไปแต่อย่าให้แฉะ กระบวนการหมักจะใช้เวลาประมาณ 30 – 45 วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้

คลั่งน้ำหมักชีวภาพมาแมลง และปุ๋ยน้ำเร่งโตของคุณทองสุข